

UPPSALA
UNIVERSITET

Hedersvåld

- Medias framställning av fallen Pela och Fadime

Författare: Evin Tak
Sociologi C, 15 hp
Handledare: Jacob Strandell
Examinator: Daniel Normark

Sammanfattning

Detta är en kvalitativ studie som utgår ifrån en innehållsanalys där syftet med studien är att undersöka medias framställning av fallen Pela och Fadime. Pela utsattes för hedersmord i slutet av år 1999 av sin pappa och sina farbröder. Fadime blev mördad av sin pappa år 2002. Detta är två mord som förekommit under hederns namn. För att undersöka medias framställning av fallen Pela och Fadime, har nyhets- och debattartiklar analyserats. Nyhets- och debattartiklar från Aftonbladet, Svt Nyheter, Svenska dagbladet, AmnestyPress och Göteborgs-Posten har använts i uppsatsen. Artiklarna framställer fallen på olika sätt vilket innebär att varje artikel väljer specifikt vad de ska skriva om hedersmorden. Med hjälp av tidigare forskning och teorier analyseras det empiriska materialet. Den tidigare forskning beskriver innebörden av heder, hederskultur, hedersvåld och hedersmord samt hur muslimer i Sverige lever i en hederskultur. I den tidigare forskning innehåller det även hur socialtjänsten arbetar med hedersförtryck och medias framställning av hedersmord. De teoretiska utgångspunkterna i studien är det feministiska- och socialpsykologiska perspektivet samt det symboliska våldet och den manliga dominansen. Debattartiklarna i studien framställer fallen genom egna åsikter och kritik gentemot nyhetsartiklar. Nyhetsartiklarna framställning sker genom fakta och egna spekulationer om morden på Pela och Fadime. Undersökningens ämne valdes eftersom fenomenet hedersrelaterat våld och förtryck behöver uppmärksammas.

Nyckelord: media, hedersvåld, hedersmord, Pela, Fadime

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.2 Syfte och frågeställning	2
1.3 Uppsatsens disposition	2
2. Tidigare forskning	3
2.1 Heder och hederskultur	3
2.2 Hedersrelaterat våld och hedersmord	4
2.3 Muslimer i Sverige	5
2.4 Att arbeta med hedersförtryck och våld i Sverige	6
2.5 Medias framställning av hedersmord	7
3. Teori	8
3.1 Kön och makt	9
4. Metod	10
4.1 Material	11
4.2 Artiklar	12
4.3 Kodning	14
4.4 Etisk övervägande	15
5. Analys	15
5.1 Makt/manlig dominans	16
5.2 Motivet till morderna på Pela och Fadime	18
5.3 Hedersvåld	23
5.4 En fråga om kultur eller religion	26
6. Avslutande diskussion	28
6.1 Nyhetsartiklarnas framställning av fallen Pela och Fadime	28
6.2 Förslag till vidare forskning	30
7. Referenslista	31

1. Inledning

Det var inte förrän morderna på Pela Atroshi och Fadime Sahindal som Sverige tog hedersmord på allvar och påbörjade en forskning om våldet som sker inom en hederskultur.

Hedersmorden på Pela och Fadime är enbart två av flera hedersmord som uppmärksammats i Sverige. Jamile Hussein (2017) skriver om ytterligare sju hedersmord på kvinnor bortsett från morderna på Pela och Fadime (s.400). Pela utsattes för hedersmord år 1999 i den kurdiska staden Duhok, av sin pappa med hjälp av farbröder till Pela. Enligt Pelas pappa hade hon skämt ut sin familj och familjens heder (s.408). Fadime var en kurdisk kvinna som blev mördad av sin pappa år 2002 i Sverige. Fadime valde att spendera sitt liv med fel kille och detta blev anledningen till hennes död (s.411).

Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer (härefter ”ROK”, 1984) i Sverige skriver på sin hemsida om kvinnan och mannens koppling till heder. Kvinnan i familjen måste bete sig på ett visst sätt för att inte få ett viss typ av rykte. Det är familjens förväntningar tjejer måste leva upp till. Det finns förväntningar angående hur hon ska klä sig, hon får varken ha en pojkvän eller umgås med killar på ett vänskaplig sätt och hon får inte heller sminka sig. En del tjejer måste även ingå i ett arrangerat äktenskap, vilket innebär att de gifts bort med exempelvis någon från familjens hemland. Dessa kvinnor blir inte enbart kontrollerade av sin familj utan även släktingar är delaktiga och kontrollerar kvinnan.

Enligt en rapport från brottsförebyggande rådet (härefter ”BRÅ”, 2012) råder det brist på kunskap om och en gemensam definition av vad hedersrelaterat våld innebär. BRÅ menar att det finns tillräckligt med fakta för att förstå innebörden av hedersrelaterat våld, men det finns inte en riktigt definition och detta är enligt BRÅ ett problem då fler studier om hedersrelaterat våld behövs för att få mer kunskap om fenomenet (s.6). Socialstyrelsen (2013) menar även de att det finns fakta om fenomenet men det är brist på en helhets definition (s.11).

BRÅ (2012) skriver om polisens perspektiv på hedersrelaterat våld. Polisen i Sverige menar att även fast det är brist på kunskap om vad hedersvåld egentligen innebär, är de medvetna om individer som lever i en hederskultur med begränsningar i sitt vardagsliv (s.7).

Hussein (2017) skriver att enligt beteendevetare och kriminologer betraktas forskning om hedersrelaterat våld som tabu. De avstår från en sådan typ av forskning eftersom de inte vill

kritisera Mellanösterns livsstil. Det är nästan brist på forskning om hedersrelaterat våld av beteendevetare och kriminologer eftersom begränsningarna för att göra en sådan forskning är för stor (s.78).

Jag använder mig av tidigare forskning för att förklara vad heder och hedersvåld innebär. Nyhets- och debattartiklar har analyserats för att få deras perspektiv av fallen Pela och Fadime. Medias framställningar av dessa två fall ger ut information till utomstående individer och målar upp en bild för dem av innebörden med hedersmord. Individer som inte har tillräckligt med kunskap om hedersmord får sina föreställningar genom media, vilket innebär att detta är anledningen till varför medias framställning av dessa två fall bör belysas.

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet med studien är att undersöka vad och hur media väljer att framställa fallen Pela och Fadime. Syftet med studien är att granska journalisternas ordval och se vilken förståelse media har om fenomenet hedersvåld.

Frågeställning:

- Vilken förståelse för hedersvåld ger artiklarna uttryck för?
- Vad får samhället för bild av artiklarna om fenomenet hedersvåld?

1.3 Uppsatsens disposition

I det första avsnittet, vilket är inledningen, presenteras syftet med studien och studiens frågeställning. I de nästkommande avsnitten finns tidigare forskning, teorier, metod, analys och en diskussion som ett avslut för studien. I kapitlet tidigare forskning presenteras forskning om heder, hedersvåld och hedersmord. Forskning om hur det är att leva i Sverige som muslim och hur socialtjänsten arbetar med hedersförtryck finns även med i detta avsnitt. En tidigare forskning om medias framställning presenteras även i den tidigare forskningen. Teorier angående den manliga dominansen och det symboliska våldet presenteras också i teori avsnittet. I teori avsnittet finns det ett feministiskt och ett sociologisk samt ett socialpsykologiskt perspektiv. I metod avsnittet presenteras den valda metoden, det empiriska materialet, kodningsprocessen och etisk övervägande. I analys avsnittet analyseras det

empiriska materialet, vilket är medias framställning av fallen Pela och Fadime. I det sista avsnittet förekommer en diskussion om hur och vad nyhets- och debattartiklar framställer i fallen Pela och Fadime.

2. Tidigare forskning

I detta avsnitt presenteras tidigare forskning om heder, hederskultur, hedersvåld och hedersmord. Forskning om hur det är att leva med en hederskultur i Sverige som muslim och hur socialtjänsten arbetar med hedersförtryck samt tidigare forskning om medias framställning av hedersmord presenteras även i detta avsnitt.

2.1 Heder och hederskultur

Kriminalvården (2015) har i sin forskning och utvärdering om hedersrelaterat våld samt förtryck skapat en uppfattning om detta genom två olika sätt. Kriminalvården (2015) har använt sig av Wikans (2010) forskning för att skapa en förståelse om hur kvinnor lever i en hederskultur. Wikan (2010) menar att det finns två definitioner av vad heder innebär. För att bevara sin heder behöver kvinnan vara ren, vilket innebär att hon måste vara oskuld och inte synliggöra sin sexualitet. Den andra definition av heder beskrivs som att kvinnan har en ärlighet gentemot sin familj. Kvinnans familj ska förlita sig på henne. Män bevarar sin heder genom att kvinnan i familjen visar respekt för honom och andra individer utanför familjen ser detta. För andra individer kan heder uppfattas på ett helt annat sätt än de två som nämnts. I en hederskultur kan kvinnans roll i hemmet vara viktig. Hon bör kunna sköta familjens hushåll, vilket även innebär barnskötsel. För att leva upp till familjens heder bör alla familjemedlemmars beteende vara anpassbara efter familjens normer. Rykte är viktigt för en individ i en hederskultur och med andra ord betyder detta att en individ som lever i en hederskultur inte bör göra fel eftersom rykten skapas. Kvinnans uppgift i en hederskultur är att bevara familjens heder och framförallt männens heder (s.13).

Kriminalvården (2015) skriver även om kvinnors kyskhet med hjälp av tidigare forskning från Regeringen (2007), Cihangir (2012), Van Eck (2003) och Zeyneloğlu (2013). Den främsta anledningen till mannens kontroll och makt över kvinnan är för att män är i behov av att kvinnan är oskuld och inte har en sexuell relation med det motsatta könet innan äktenskap.

Anledningen till varför det är en sådan viktig övervakning när det gäller kvinnors kyskhet är på grund av familjefaderns heder. En kvinna som ingår i en sexuell relation innan äktenskap, påverkar familjefaderns heder och han kan gå miste om den. För att bevara familjens heder är det därför viktigt för kvinnan inom en hederskultur att inte bryta mot dessa normer och därför kontrolleras de mycket av männen i familjen. En sexuell relation bör inte förekomma förrän individen befinner sig i ett äktenskap, detta gäller så väl kvinnor som män. Däremot påverkas inte män lika mycket som en kvinna ifall detta skulle inträffa. Det är mer accepterat om män ingår i en sexuell relation till skillnad från en kvinna (s.14).

I en avhandling skriven av Åsa Eldén intervjuar hon ett antal kvinnor som lever i en hederskultur (2003). Dessa kvinnor påpekar att deras rykte har varit viktig att bevara för att inte förnedra sin familj (s.16). Kvinnor som lever i en hederskultur får heller inte bli av med sin oskuld eftersom hon blir stämplad som en ”hora” och det finns en risk för kvinnan att mista sitt liv ifall hon skulle bedömas som en ”hora” (s.17). Det finns dock en skillnad på hur samlag betraktas utifrån kvinnor och männens perspektiv i en hederskultur:

”Hon hävdar att det där finns föreställningar om att sex sker i en kvinnas men utanför en mans kropp. Kvinnan blir oåterkalleligen besudlad av ett samlag, medan mannen förblir oberörd. Också här konstrueras manlig sexualitet som handlingar vilka ”lämnar” hans kropp efter att han har utfört dem, medan kvinnors sexuella handlingar finns kvar i hennes kropp och blir till egenskaper, någonting hon ”är” och alltid kommer att förbli”, (Eldén, 2001, s.130).

En kvinnas handlingar avgörs av hur hon vill att familjen och släkten ser på henne. Kvinnan väljer mellan två kategorier och detta är antingen att vara oskuld eller en ”hora” (s.136). En kvinna som ingår i en sexuell relation innan äktenskap betraktas som ett hot mot familjens rykte och heder (s.138).

Eduardo Grutzky och Lars Åberg (2013) beskriver hedern som brist på mänskliga rättigheter och att det inte finns någon demokrati i en hederskultur. Enligt Grutzky och Åberg är det inte enbart brist på mänskliga rättigheter och demokrati, hederskulturen betraktas som antifeminism och främlingsfientlighet (s.9).

2.2 Hedersrelaterat våld och hedersmord

BRÅ (2012) skriver om att det sällan är en kvinna som är gärningspersonen i ett hedersrelaterat våld. Vid hedersrelaterat våld betraktas det vara sju av tio ärenden en manlig

individ eller flera män som misstänks för våldet som förekommit. Vid denna sorten av våld är det vanligast att det sker av en familjemedlem och oftast av individens far eller bror (s.17). Länsstyrelsen Östergötlands Nationella Kompetensteam (2017) visar en statistik från den nationella stödtelefonen på ungdomar och vuxna som har utsatts för hedersvåld från 13 mars 2014 till 31 december 2017. Den nationella stödtelefonen tar emot samtal från ungdomar och vuxna individer som vänder sig dit vid små till stora behov av stöd och hjälp. Det har pågått 1540 hedersrelaterade ärenden runt om i hela Sverige från början av 2014 till slutet av 2017 (s.1). I statistiken visar det sig att 86% av de som vänder sig till den nationella stödtelefonen är flickor/kvinnor medan resterande 14% är pojkar/män. Det visar sig även i statistiken att minst 54% av alla samtal är från minderåriga flickor och pojkar (s.3). Västra Götaland har högst antal ärenden, vilket är 221 av 1540 ärenden och motsvarar 14%. Det län med lägst antal ärenden i Sverige är Blekinge med 21 av 1540 ärenden vilket motsvarar 1% (Länsstyrelsen Östergötland, s.11).

Kenneth Johansson (red., 2005) skriver att den svenska språknämnden har godkänt begreppet hedersmord. Begreppet har däremot kritiserats av debattörer och forskare eftersom de menar att all mord som sker bör betraktas på samma sätt. Det borde inte finnas en specifik kategori för enbart mord som sker under hederns namn (s.129). Hedersmord finns inte i en specifik kultur där det sägs att kvinnan måste mördas för att upprätthålla familjens heder. Ingen religion eller etniskt grupp talar om hedersmord heller (s.127). Kvinnan straffas av familj och släkt för sitt oönskade beteende. Ett hårt straff föredras helst för att återupprätta familjens heder. Det hårda straffet innebär ett hedersmord (s.128). Om kvinnor ingår i ett förbjudet förhållande med män är det inte enbart kvinnor som dödas eftersom det är vanligt med familjer och släktingar som även dödar mannen som kvinnan haft en relation med. Det kan gå så långt att det pågår en familjefientlighet mellan två familjer på grund av en sådan händelse. Dessa familjer hämnas på varandra genom att i flera generationer döda de manliga individerna i familjerna. Det är väldigt sällan en kvinna utsätts i familjefientligheter eftersom män anser att kvinnor inte är lika starka som dem och de betraktas inte vara lika mycket värda som männen.

2.3 Muslimer i Sverige

I en rapport från Stockholms stad (2009) definierar de kultur och religion samt utifrån detta menar de att det inte riktigt går att skilja på vad en kultur och religion egentligen innebär

(s.25). Däremot väljer de att uppmärksamma sina läsare att det inte är på grund av religion som hedersrelaterat förtryck och våld förekommer (s.26).

Pernilla Ouis (2009) skriver en socialvetenskaplig tidskrift om kvinnors sexuella skillnad i islam och i Sverige. Enligt Ouis (2009) väljer inte de flesta muslimska ungdomar i Sverige sin partner själv som en individ med en svensk etnicitet har möjlighet till att göra. Dessa ungdomar förbjuds från att välja vem de vill spendera sitt liv med eller väljer de själva bort möjligheten till att välja partner. För många muslimska individer har det varit förbjudet med en flick-eller pojkvän eftersom föräldrar betraktar en sådan relation som sexuell där sex innan äktenskap förekommer (s.353).

Ouis (2009) skriver om skillnaden på män och kvinnors val av partner. Att enbart gifta sig med en muslimsk kvinna är inget krav för muslimska män. Män har möjlighet till att gifta sig med kvinnor från andra religioner medan muslimska kvinnor enbart har ett begränsat urval med enbart muslimska män (s.356).

Enligt Ouis (2009) samtal med muslimska ungdomar ser de möjligheten till att lämna familjens bostad och flytta hemifrån genom att vid en tidig ålder ingå i ett äktenskap. Detta är ett frivilligt val som de själva väljer att göra. Att gifta sig är inte enbart en anledning till att flytta hemifrån, många ungdomar väljer att flytta hemifrån för att få uppleva en sexuell relation (357).

2.4 Att arbeta med hedersförtryck och våld i Sverige

I boken *Heder och Samvete*, av Grutzky och Åberg (2013) skriver de om en kurators upplevelser med elever som lever i en hederskultur. Eleverna i skolan lär sig om svenska lagar, men det är enbart i skolan dessa lagar existerar och används. När eleverna lämnar skolområdet försvinner de svenska lagarna och nya lagar finns istället i hemmets område. De lagarna som finns i hemmet är inte svenska lagar, det är egna lagar av föräldrar eller släkt. Kuratorn menar att flickorna förväntas vara hemma direkt efter skolan för att hjälpa till med hushållet och syskonen. Det ser inte ut såhär hemma hos alla flickor utan de flesta flickor kan ha det betydligt bättre. Flickor försvinner under sommaren enligt kuratorn. De försvinner och sedan kommer de tillbaka från en semesterresa med sina män som de gift sig med under sommaren. Det är flickor som gifter sig ungt och går enbart på högstatiditet. Det är flera

ungdomar i Rosengård, Malmö, som inte klarar av skolan och det påverkar deras framtid om att hitta ett arbete. Lärare kan inte hantera hedersproblematiken på skolor eftersom de anser att det inte finns tillräckligt med tid då deras arbete som lärare innebär mycket tid åt att lära ut till eleverna (s.87).

I en rapport av Socialstyrelsen (2013) skriver de att en individ som utsätts för hedersvåld har möjlighet att vända sig till socialtjänsten, sedan är det socialtjänsten som bedömer vilken stöd och hjälp individen får. Däremot behöver våldet upprepas för att socialtjänsten ska kunna bedöma hur mycket hjälp individen behöver (s.40). Ungdomar under 18 år kan placeras på ett familjehem eller ett skyddat boende, vilket beror på hur situationen ser ut. Det är vårdnadshavarens ansvar till att bestämma detta, men är situationen kritisk placeras socialtjänsten individen på ett skyddat boende och vårdnadshavarna till barnet har ingen tillgång till informationen om vart barnet befinner sig (s.43).

2.5 Medias framställning av hedersmord

Leonor Camauër och Stig Arne Nohrstedt (2006) skriver en rapport som bygger på tidigare forskning av *Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering*. Rapporten utgår ifrån medias framställning av ”vi” och ”dem”. De skriver om fallen Pela och Fadime och medias föreställning av morderna. De menar att efter morderna förekom det kränkningar av media mot män och pojkar som har ett utländskursprung. De skriver även att dessa män och pojkar med en invandrarbakgrund inte accepterar flickors egna val i livet, vilket innebär att det sker begränsningar (s.194). Hedersmord kan framställas av andra som en islamisk företeelse eftersom inom den muslimska religionen förekommer det strikta regler där sex innan äktenskap är förbjudet. De skriver även att inom islam är det inte tillåtet att straffa den som går emot de strikta reglerna och muslimska feminister påpekar att hedersmord sker inom en kultur (s.193).

Lena Grip (2002) har undersökt medias framställning av mordet på Fadime. Grip (2002) menar att medias beskrivningar i Fadimes fall ansågs vara stereotypa. Även Eva Reimers (2005) har undersökt medias framställning av mordet på Fadime. Reimers (2005) har utgått ifrån dagstidningar och menar att media tydligt visar skillnaden på ”oss” och ”dem” vid beskrivning av mordet på Fadime. Pia Strand Runsten (2006) har utgått ifrån medias

framställning genom Sveriges Televisions kanal ett och två. Innehållet av dessa två kanaler anses nå ut till ett flertal individer varje dag. Individer som ser på nyheter har möjlighet till att se nyheterna flera gånger om dagen på dessa två kanaler. De menar att en undersökning på tv-kanalerna SVT1 och SVT2 hade varit intressant eftersom de anses ha ett högt förtroende hos sin publik (s.194). Nyhetsartiklar framställer Fadime som en kvinna med en annan kultur än den svenska kulturen (s.204). Simon Cottle (2000) menar att när media talar om individer med en invandrabakgrund väljer de att lyfta fram hur och på vilket sätt dessa individer avviker från ”oss”. Individer med en invandrabakgrund kopplas till våld, brott, droger och prostitution av media (s.205).

Media framställer mordet på Fadime negativt där det anser att det inte finns en koppling mellan hedersmord och Sverige. De menar att hedersmorden som förekommit i Sverige har påverkat svenskars rykten på ett negativt sätt och att dessa individer som utför handlingen är från Mellanöstern. Den negativa framställningen av hedersmord i media framställs som att individer med en invandrabakgrund i Sverige har brutala traditioner (s.218).

Strand Runsten (2006) utgår ifrån tre huvudteman som även anses som tre centrala teman för att förklara hur media framställer mordet på Fadime. I det första huvudtemat har Strand Runsten (2006) analyserat hur media väljer att skriva om mordet på Fadime som händelse. Strand Runsten (2006) skriver att media inte valt att skriva vad som egentligen hände Fadime och allmänt om själva mordet. Media har istället valt att skriva om hur Fadime valt sin egna väg och inte följt familjens regler, hur hon blev hotat av sin familj samt om vilken kultur hon tillhör. Strand Runsten (2006) skriver i det andra huvudtemat att det är här det dominerar i rapporteringen. Det skrivs inte om de individer som är involverade i mordet eftersom de väljer istället att skriva om motivet till mordet på Fadime och hederskultur. I det tredje huvudtemat skriver Strand Runsten (2006) om hur media framställer en skillnad på svensk och kurdisk kultur. Hon menar att när media väljer att skriva om den kurdiska kulturen sker det en tydlig skillnad mellan kurdisk och svensk kultur och detta blir ett fokus hos läsaren (s.199).

3. Teori

I detta avsnitt presenteras teorier och begrepp såsom den manliga dominansen och symboliskt våld. I detta avsnitt finns det bland annat med ett feministiskt, sociologisk och

socialpsykologiskt perspektiv på hedersmord. Tidigare forskning förekommer även i avsnittet för att koppla teori med heder, hederskultur och hedersvåld.

3.1 Kön och makt

Hussein (2017) som har beskrivit det *feministiska perspektivet*, menar att den manliga dominansen över kvinnor bör ses som ett strukturellt problem. Det feministiska perspektivet innebär att männen dominerar, har makt och kontrollerar kvinnor. Mannen vill ha en högre makt än kvinnan genom att kontrollera henne (s.74). Däremot betraktar det feministiska perspektivet att det inte enbart är i en hederskultur männen strävar efter högre makt än kvinnan genom att kontrollera henne och utsätta henne för våld. Enligt feministernas perspektiv är all våld som sker mot kvinnan en strävan efter en högre makt. Därför bör all våld på kvinnor tillhöra samma kategori och inte separata på grund av en inblandad hederskultur. BRÅ (2012) menar även de att ett antal forskare inom detta fenomen väljer att inte se en skillnad på kvinnor som utsätts för hedersrelaterat våld eftersom det kan uppstå en stigmatisering av en grupp. Våldet som utförs på kvinnor är på grund av *patriarkal makt* där män har en makt och kontrollerar kvinnor (s.7). Hussein skriver om Åsa Eldéns (2003) syn på hedersrelaterat våld och vad anledningen till våldet är. ”*Våldet mot kvinnor måste enligt Eldén tolkas utifrån sitt kulturella system där kultur, kön och makt förbinds till en helhet*”, (Hussein, 2017, s.76).

Hussein (2017) skriver även att feminismen har under den senaste tiden utvecklats mer på grund av kvinnans underordning i samhället och detta innebär att allt fler kvinnor säger ifrån underordningen som de befinner sig i. Kvinnor utsätts för underordning i alla samhällen och inte enbart i Sverige. Kvinnor betraktas vara underlägsna i hela världen på grund av den manliga dominansen. Feminister strävar efter att bryta dessa könsnormer som är en del av samhällets struktur. Män är i behov att kontrollera kvinnans kropp och hennes sexualitet. Eftersom män har en sådan kontroll av kvinnans kropp och sexualitet behöver hon enligt männens behov följa dess normer om hur hon ska klä sig. Kvinnans sexualitet ska inte vara synlig för att uppfylla männens behov i ett patriarkat samhälle. Män har alltmer makt vid kontroll av kvinnans sexualitet (s.75).

Hussein (2017) skriver även om det *sociologiska och det socialpsykologiska perspektivet* på hedersrelaterat våld. Inom sociologin och socialpsykologin talas det om makt och maktlöshet

vid hedersvåld. En utsatt individ uppnår inte sina mål i livet med en sådan maktlöshet. En individ som känner sig maktlös, känner detta antingen på grund av en annan individs kontroll över sig eller eftersom dennes egna rädslor tar över (s.79). Kvinnor betraktas vara den individ som är maktlös och utsätts för våld av män. Den manliga individen bör enbart få tillbaks sin makt om han utsätter kvinnan för hedersmord om hon gått emot familjens heder. När hedersmorden på kvinnor har förekommit får män tillbaks sin makt och är inte längre maktlösa, genom detta återtar de sin heder (s.80).

Grutzky och Åberg (2013) skriver om kvinnor och männens olika roller i vardagslivet. De har förväntningar på sina roller men det är inte alltid normerna i dessa roller följs. Männerna som kontrollerar familjens kvinnor kan sluta göra det och anses därför bryta normen om bevakningen av familjens kvinnor. Kvinnor som har en klädkod att följa kan gå emot den och bär istället på kläder som betraktas som olämpliga. Männerna som går emot den manliga principen som innebär att ett manligt yrke krävs, anses som feminin ifall denne väljer fel yrke (s.44).

Genom det *symboliska våldet* definierar Bourdieu (1999) den manliga dominansen och menar att män har mer makt i samhället än vad kvinnor anses ha. Symboliskt våld kan definieras som männens kontroll av kvinnors vardagslivstil. När män väljer att bestämma hur kvinnor ska befinna sig i hemmet och män ska arbeta eftersom det är det män gör, sker det här ett symboliskt våld. Det symboliska våldet är den manliga dominansen. Det innebär inte enbart att symboliskt våld sker genom männens tankesätt på de olika könsrollerna, våld sker både psykiskt och fysiskt (Lucas Gottzén och Ulrik Lögdlund, 2014, s.230)

4. Metod

Metoden och materialet som använts i denna studie presenteras i detta avsnitt. Jag tycker att det är viktigt att analysera medias framställning av ett sådant fenomen som kan betraktas som känsligt eftersom media målar ut en egen bild till sina läsare. Den här uppsatsen bygger på en kvalitativ innehållsanalys. Alan Bryman (2002) skriver i boken *Samhällsvetenskapliga metoder* att i en kvalitativ forskningsstrategi ligger fokuset på ord och anses vara induktiv (s.249). Bryman (2018) menar att en forskare som utgår ifrån en kvalitativ innehållsanalys söker efter bakomliggande teman i materialet som denne utgår ifrån i sin studie och väljer att analysera, vilket även jag har gjort när jag analyserat artiklarna jag valde ut. Bryman (2018)

skriver även att det inte finns en vidare förklaring till hur material analyseras inom innehållsanalysen men att det är vanligast med citat från exempelvis tidningsartiklar som sedan utvecklas till teman, vilket även är den metod jag utgått ifrån (s.677). Att utgå ifrån innehållsanalys innebär att kodning även sker inom ämnesområden och inte enbart teman (s.197). Eftersom Bryman (2002) nämner att dokument analyseras i den valda metoden, utgick jag ifrån artiklar som val av ”dokument”. Valet av innehållsanalysen som min metod utgick ifrån var mest relevant att använda för att besvara min frågeställning.

4.1 Material

Det empiriska materialet som jag samlade in är nyhets- och debattartiklar från fem olika hemsidor. Dessa hemsidor är Svt Nyheter, Göteborgs-Posten, AmnestyPress, Svenska dagbladet och Aftonbladet. Jag har sökt efter artiklar på Google om mordet på Pela och Fadime. Sökorden som använts är *Mordet på Pela och Fadime Aftonbladet*, *Mordet på Pela och Fadime Svt Nyheter*. Jag fick tag på Svenska dagbladets, Göteborgs-Postens och AmnestyPress artikel genom att enbart söka efter *Mordet på Pela* och *Mordet på Fadime*. Det var även mer tillgång till nyhetsartiklar om mordet på Fadime än Pela. Jag sökte även efter *Mordet på Pela* och *Mordet på Fadime debattartiklar*. Efter flera lästa artiklar gav resultatet enbart tre debattartiklar som jag ansåg var relevanta att använda och det var en om mordet på Fadime, en allmänt om hedersmord och den tredje om kvinnors rop på hjälp. Debattartikeln om mordet på Fadime, valdes ut eftersom innehållet av artikeln målar upp en annan bild av mordet på Fadime tillskillnad från nyhetsartiklarna och debattören har skrivit en egen avhandling om hedersvåld och förtryck. Debattartikeln om kvinnors rop på hjälp valdes eftersom artikeln utgår ifrån mordet på Fadime och hur hon blev en förebild till andra kvinnor som lever i en hederskultur. Debattartikeln allmänt om hedersmord var relevant att använda i studien eftersom egna åsikter om hur denne ser på hedersmord innehåller i artikeln. Debattören skriver olika anledningar till varför hedersmord förekommer. Dessa tre debattartiklar är från Göteborgs-Posten och Aftonbladet. Eftersom dessa sökord användes och eftersom jag sedan valt ut artiklar, har materialet samlats in genom ett *icke-slumpmässigt urval*. Jag har alltså valt ut artiklar som anses vara mest relevanta för studien, vilket innebär att jag läst ett antal artiklar men som inte varit lika användbara som de jag valde ut. De artiklar som var relevanta för min studie hade ett bra innehåll om morderna på Pela och Fadime.

Sammanlagt har 15 artiklar samlats in för att få medias framställning av fallen Pela och Fadime.

Nyhetsartiklar på hemsidor valdes eftersom de är lättillgängliga till skillnad från nyhetsartiklar i dagstidningar. Gamla dagstidningar var inte lika lätt att få tag på till skillnad från gamla nyhetsartiklar på hemsidor eftersom de går att söka upp och de finns alltid tillhands. Eftersom detta är två hedersmord som skedde i slutet av 90-talet och i början av 2000-talet var det lättare att få tag på medias framställning av fallen ute på nätet, vilket är anledningen till varför jag valde Google som sökningsmetod och ingen annan databas. Svt Nyheter erbjöd ett stort utbud av ett flertal artiklar allmänt om hedersvåld och det var väldigt smidigt att använda deras hemsida. Det gick även att söka direkt på Svt Nyheter hemsida med hjälp av sökorden som nämnts ovan. Likaså valdes artiklar från Aftonbladets hemsida. Aftonbladets artiklar om hedersvåld var de artiklar som dök upp först när jag sökte om mordet på Pela och Fadime. Aftonbladet är även en av de största tidningarna medan Svt Nyheter är en av de största hemsidorna i Sverige, vilket möjligtvis är anledningen till det stora utbudet av artiklar om fallen.

Jag har enbart undersökt nyhets- och debattartiklar i uppsatsen, vilket blev en avgränsning medan allt annat media som exempelvis dokumentärer inte använts i denna studien. Ett antal debattartiklar lästes men endast två artiklar från Göteborgs-Posten och en debattartikel från aftonbladet erbjöd en intressant läsning samt hade ett relevant innehåll för studiens syfte. Enbart nyhetsartiklar och debattartiklar har använts för att bevara studiens syfte.

4.2 Artiklar

Analysen av artiklarna utgår ifrån deras rubriker och underrubriker eftersom det oftast är genom rubriker media når ut till sina läsare. För att sedan få medias framställning alltmer utgick jag ifrån innehållet av artikeln, alltså vad media väljer att skriva om fallen Pela och Fadime. Jag har utgått ifrån 15 olika artiklar för att analysera varje artikel separat men även för att se ifall det finns likheter och skillnader mellan alla artiklar. Två debattartikel från Göteborgs-Posten där en utav dem är en artikel som kritiserar medias framställning av mordet på Fadime medan den andra artikeln skriver om att ropen på hjälp måste samhället ta på allvar. Debattartikeln från Aftonbladet skriver allmänt om tolkningen av medias framställning av hedersmord.

Svt Nyheter

- 15 september 2005 – Hedersmord - en fråga om makt
- 12 juni 2011 – Tolv år sedan Pela sköts till döds
- 18 januari 2017 – Fadimes kamp mot sin frihet
- 19 januari 2017 – Hedersvåldet fortfarande ett problem

Aftonbladet

- 12 oktober 2003 – ”Jag sköt min dotter”
- 19 februari 2006 – Ni förstår inte hedersmord
- 21 januari 2012 – Mördades - för att hon valde sitt liv
- 19 januari 2014 – 12 år sedan mordet på Fadime Sahindal
- 20 januari 2016 – Hård kritik mot att Pelas mördare släppts fri
- 21 januari 2017 - Sverige förändrades efter hedersmordet på Fadime

Svenska dagbladet

- 20 januari 2014 – Värddigt hedrande av Fadimes minne

Göteborgs-Posten

- 19 januari 2006 – Samhället måste ta ropen om hjälp på allvar
- 20 januari 2012 – Sluta förklara Fadimes död på fel sätt
- 21 januari 2018 – Så hyllas Fadimes kamp mot hedersförtryck

AmnestyPress

- 28 juni 2007 – Minnet av Pela lever

4.3 Kodning

Med hjälp av koder tas helheterna fram och de organiseras. Det som ska organiseras sker genom kategorier som skapas för att forskaren smidigt ska hitta det denne söker efter (Judith Bell och Stephen Waters, 2016, s.253). Jag valde att utgå ifrån Brymans (2018) olika steg och överväganden i samband med kodning (s.700).

Bryman (2018) skriver i det första steget i kodningsprocessen att det är bra med en början på kodning så tidigt som möjligt för att inte sitta med för mycket data samtidigt efter allt material har samlats in (s.700). När jag letade efter mina artiklar har jag omedvetet kodat innehållet i artiklarna och genom detta valt ut de som jag anser som relevanta för min studie. Jag valde ut artiklar som beskrev mordet på Pela och Fadime samt hur de levde innan mordet förekom.

Bryman (2018) skriver att det finns olika steg i samband med en kodning. I Brymans (2018) andra steg i kodningsprocessen skriver han att forskaren eventuellt börjar med att enbart läsa igenom de första utskrifterna och inte börjar notera det som anses vara intressant. Detta eftersom Bryman (2018) menar att det är viktigt att läsa igenom materialet ett antal gånger och sedan notera det som anses vara viktigt (s.700). Jag utgick efter Brymans (2018) andra steg och valde därför att enbart fokusera på innehållet av artiklarna. Detta gjorde jag för att skapa en förståelse av artiklarnas innehåll och vad som lyfts upp istället för att anteckna samtidigt samt för att skapa en förståelse över vad journalisterna framställer till sina läsare.

När jag väl hamnade på Brymans (2018) tredje steg, vilket innebär att det är dags att börja koda mitt insamlade material, började jag leta efter nyckelord. Jag började koda artiklarna efter att jag noggrant läst dem och efter att jag analyserat samt granskat koderna kritiskt skapade jag teman.

Eftersom Bryman (2002) skriver att forskaren kodar sina texter i termer av teman och ämnesområden (s.197), har jag valt ut fyra olika teman som jag ansåg var relevanta att använda som underrubriker i studiens analys avsnitt. De teman jag utgått ifrån är makt/manlig dominans, motivet till mordet på Pela och Fadime, hedersvåld och en fråga om kultur eller religion. Varje tema innehåller citat som jag skapat utifrån innehållet av artiklarna.

Eftersom jag även utgått ifrån att jämföra artiklarna har jag därför även kodat innehållet utifrån likheter och skillnader. Jag har kodat artiklarna och placerat dem i olika teman, sedan har jag även kodat citaten som placerats under varje tema för att jämför citaten i analysen.

4.4 Etisk övervägande

Eftersom jag utgått ifrån en kvalitativ innehållsanalys där medias framställning av fallen Pela och Fadime analyserats har jag inte behövt följa alla fyra etiska kraven, vilket är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. Eftersom min empiri enbart innehåller artiklar och ingen intervjuperson har det inte funnits en risk till att någon påverkas av känslig information. Däremot är jag medveten om att studiens ämne kan betraktas som känslig eftersom den innehåller fenomenet hedersmord, hedersrelaterat våld samt förtryck. Eftersom jag utgått ifrån nyhets- och debattartiklar var jag medveten om att i varje artikel är journalisters namn offentligt publicerat. Ett av dem fyra etiska krav Bryman (2018) skriver om och som bör följas är konfidentialitetskravet, vilket innebär att individer som finns med i den insamlade empirin bör vara anonyma (s.170). Dock fanns journalisternas namn offentligt publicerade och därför utgick jag ifrån att inte följa detta krav. Däremot fanns det ingen journalisters namn publicerad på två av artiklarna som jag använde mig av och på grund av detta valde jag att utgå ifrån konfidentialitetskravet, vilket innebär att de två anonyma journalisterna bevaras som anonyma. Jag har inte försökt samt kommer inte att försöka ta reda på journalisternas namn och gå emot det etiska kravet.

5. Analys

I det här avsnittet har jag analyserat nyhet- och debattartiklars framställning av fallen Pela och Fadime. Detta innebär att jag analyserat artiklarna separat men där det sker även en analys om likheter och skillnader i artiklarnas framställning av fallen Pela och Fadime. Analysen utgår ifrån genom en kvalitativ innehållsanalys där teman och citat från tidningsartiklar bildas. Teman som makt/manlig dominans, motivet till mordet på Pela och Fadime samt hedersvåld presenteras i detta avsnitt. Frågan om hedersvåld är bundet till en kultur eller religion presenteras även i detta avsnitt utifrån artiklarnas framställning av fallen.

5.1 Makt/manlig dominans

Nyhetsartiklarnas framställning av vem som har makt i fallen Pela och Fadime har analyserats. Nyhetsartiklarna har använts här för att få deras perspektiv om vem som bär på makten och vem som har utsatts för den.

"Lämna oss ifred, pappa." (Aftonbladet 2003)

Citatet ovan är från en underrubrik som Aftonbladet (2003) använder för att förklara hur Pela går emot sin pappa för att återvända tillbaks till Sverige. Rubriken i artikeln framställer Pela som offret och hennes pappa som gärningsman genom att skriva dit pappa i slutet av rubriken. När Pela säger till sin pappa att lämna dem i fred, framställs det som att pappan utövade makt gentemot familjen. Rubriken nedan skrivs även dit som ett citat av Aftonbladet (2003) där de menar att Pela sagt dessa ord till sin pappa.

"Uppmärksamheten gör Fadimes pappa och bror än mer arga. De förbjuder henne att befinna sig i Uppsala." (Svt Nyheter 2017)

Fadimes pappa och brors ilska uppstod när Fadime valde att gå ut i media och berätta om sin situation för det svenska folket. I det här citatet skriver de om hur pappan och brodern utövar en makt över Fadime samt begränsar henne utifrån att befinna sig i sin hemstad. I artikeln använder de ord som förbjuden där det skapas en framställning om att det finns en makt över Fadime. Genom att begränsa Fadime från att göra besök i hemstaden Uppsala uppstår det ett symboliskt våld där hennes pappa och bror kontrollerar hennes vardagsliv. Enligt Gottzén och Lögdlund (2014) förkommer det kontroll på kvinnors vardagsliv genom ett symboliskt våld (s.230). Det symboliska våldet märks inte på Fadime eftersom hon är offret som påverkas av pappan och broderns beslut av hennes vistelse i hemstaden.

"Morden kallas för hedersmord – men egentligen handlar det om makt. Mannens makt." (Svt Nyheter 2005)

Enligt Svt Nyheter (2005) menar de att män egentligen strävar efter makt när det förekommer ett mord under hederns namn. De påpekar även att det är män som får sin makt genom att utföra en sådan handling, vilket innebär att de är gärningsmännen i ett sådant brott och inte kvinnor. Hussein (2017) menar att innan ett hedersmord känner sig männen maktlösa vilket

innebär att det är efter mordet som de återfår sin makt och anses vara motivet till varför mordet förekommer (s.80). Wikan (2010) skriver att kvinnor i en hederskultur påverkar männens heder om de inte visar respekt för honom. Det innebär alltså att kvinnorna ska bevara sin heder och ha respekt för männen i familjen för att en utomstående individ utanför familjen ska se detta. För att bevara familjens heder innebär det även att individen inte ska skapa ett eget rykte (s.13). BRÅ (2012) menar även de att våld som sker mot kvinnor är på grund av patriarkal makt. Män i en hederskultur vill kontrollera kvinnor och utöva en makt gentemot dem (s.7). Män är i behov av att kontrollera kvinnor för att bevara sin makt och om ett hedersmord krävs för att behålla makten så förekommer det ett mord. Män i ett patriarkalt samhälle strävar efter all makt denne kan få, vilket även går att se efter att män genomför ett mord i hedersnamn. Citatet och forskningen ovan visar att det finns en gemensam syn om motivet till hedersmord. Männen förlorar sin makt när en kvinna inte lyder honom och makten går endast att återupprätta ifall kvinnan försvinner. Genom att mörda en kvinna återupptar mannen sin makt eftersom det inte uppstår ett hot gentemot honom efter mordet.

”Pappan införde strängare regler om att döttrarna inte längre fick gå på fester eller följa med på skolutflykter.” (Svt Nyheter 2011)

Citatet från Svt Nyheter (2011) framställer hur Pelas pappa inte enbart kontrollerade deras fritid, utan deras skolaktiviteter påverkades av pappans makt. När Pelas pappa satte en sådan regel begränsade han sina döttrars vardagsliv. Det skedde alltså en manlig dominans i en sådan situation då Pelas pappa får en makt över döttrarna och kontrollerar dem samtidigt. Genom citatet framställer Svt Nyheter (2011) att kvinnor som befinner sig i en hederskultur begränsas av sina pappor och har inte möjligheten till att leva som en svensk kvinna. Hussein (2017) skriver att det feministiska perspektivet anser att män befinner sig i en högre position där de strävar efter mer makt och kontroll på kvinnor (s.74). En kvinna som befinner sig i en lägre position än män, befinner sig i en position där det sker en manlig dominans gentemot kvinnan och är maktlös medan männen bär på makten. I detta fall befann sig Pelas pappa i en högre position där döttrarna var underordnade och kontrollerade av pappan, vilket visas tydligt i Svt Nyheter (2011) citat.

Dessa artiklar framställer likheter där männen utövar en makt över Pela och Fadime. Makten gentemot Pela och Fadime begränsade inte enbart dem som individer, även deras fysiska miljöer som skolan, vilken stad och land de ska befinna sig i begränsas.

Kriminalvården et al. (2015) menar att makt och kontroll förekommer i en hederskultur eftersom en kvinnas kyskhet behöver bevaras. Det innebär att detta är den främsta anledningen till varför män utövar makt och kontrollerar kvinnor som lever i en hederskultur (s.14). Även i Eldéns (2003) avhandling där hon intervjuar kvinnor som växt upp i en hederskultur menar att deras kyskhet och rykte har varit viktigt att bevara (s.17). Genom Kriminalvårdens et al. (2015) och Eldén (2003) visar det sig tydligt att en manlig dominans sker gentemot dessa kvinnor eftersom deras sexualitet behöver kontrolleras. Dessa kvinnor ska bevara sin oskuld för att behöva betraktas som ren och en kvinna som skapar ett rykte om sig själv påverkar familjens heder negativt.

5.2 Motivet till mordet på Pela och Fadime

I det här avsnittet presenteras medias framställning av motiven till mordet på Pela och Fadime. Artiklarna framställer mordet på olika sätt och ger olika anledningar till varför mordet förekommit. Artiklarnas framställning har analyserats separat och genom en jämförelse, vilket innebär att artiklar ställs emot varandra om motivet till mordet på Pela och Fadime. Aftonbladet (2017), Aftonbladet (2014) och Svt Nyheter (2017) skriver i sina artiklar om motivet till mordet på Fadime:

”Det var en gång en ung kurdisk kvinna som ville välja sitt liv men pappan sköt henne med två kulor, en i pannbenet, en i överkäken medan han ropade ”hora”.” (Aftonbladet 2017)

”Fadime träffade en svensk man och blev kär. För det fick hon betala med sitt liv.” (Svt Nyheter 2017)

”Fadime mördades för att hon var kär i fel kille”(Aftonbladet 2014)

Detta är tre citat tagna från tre olika artiklar. Aftonbladet (2017) skriver om att anledningen till varför Fadime mördades av sin pappa var på grund av hon ville leva sitt liv på sitt sätt. Svt Nyheter (2017) skriver motivet mer detaljerat och menar att anledning till varför Fadime mördades var på grund av att hon blev kär i fel kille, vilket även Aftonbladet (2014) skriver att motivet till mordet är. Aftonbladet (2017) skriver även de motivet detaljerat men istället för att skriva hur och varför mordet på Fadime förekom, skriver de istället mer detaljerat om hur mordet gick till. Fadime blev alltså mördad på grund av att hon ville välja sitt liv själv och

eftersom hon träffade en svensk kille enligt dessa två artiklar. Genom Svt Nyheters (2017) och Aftonbladets (2014) citat antyder de att kvinnor med en invandrar bakgrund inte får välja själva vem de ska spendera sitt liv med. Såsom Strand Runsten (2006) skriver i sitt tredje huvudtema om hur media framställer skillnaden mellan kurdisk och svensk kultur framställer även dessa citat ovan samma sak. Fadimes namn visar att hon är en kvinna med en invandrarbakgrund. Genom att skriva hur hon träffade en svensk kille framställer artikeln att det inte är tillåtet för invandrar kvinnor att ingå i en relation med män som har en svensk etnicitet. Även Aftonbladets (2017) citat påpekar att detta är en kurdisk och inte en svensk kvinna som blivit mördad för att hon ville göra sina egna val i livet. Aftonbladet (2017) likaså de flesta artiklarna skriver om Pela och Fadimes etniciteter. Det är dock vanligare att framställa Pelas etnicitet snarare än Fadimes eftersom mordet på Pela förekom i Kurdistan.

Rasool Awla (2012) är doktorand på Göteborgs universitet och har skrivit om hedersvåld samt förtyck i sin avhandling. Han har även valt att skriva en kritisk debattartikel mot medias framställning av mordet på Fadime i Göteborgs-Posten (2012).

”Sluta förklara Fadimes död på fel sätt.” (Awla 2012)

Awla (2012) påbörjar sin debattartikel med citatet ovan som sin rubrik vilket även är början till kritiken mot medias framställning av mordet på Fadime. Awla (2012) menar att motivet till Fadimes död framställs på ett fel sätt av media och att de måste sluta ge fel förklaring till varför Fadime mördats. Det är inte enbart genom rubriken som medias framställning kritiserar. Debattartikeln fortsätter att kritisera media vilket går att se genom citatet nedan:

”Den felaktiga förklaringen att Fadime mördades för att hon hade haft en svensk pojkvän har basunerats ut i olika medier i årtal. Kvinnor i en hederskultur drar inte skam över sin släkt genom att skaffa sig en pojkvän med en annan religionstillhörighet än sin egen. Deras ”brott” är att de har dristat sig till att inleda en relation överhuvudtaget! skriver Rasool Awla, nätverket Män mot hedersförtryck.”, (Awla 2012)

Det sker en skillnad på hur dessa artiklar framställer motivet till mordet på Fadime. Nyhetsartiklarna är skrivna av journalister baserade på fakta om mordet, medan debattartikeln skriven av Awla (2012) argumenterar om motivet till mordet på Fadime. Awla (2012) vill med sin debatt gå emot media och istället berätta om en bakomliggande faktor kring mordet

på Fadime och hedersmord överhuvudtaget. Svt Nyheter (2017) skriver i sin artikel, som nämnts i citatet ovan, att motivet till mordet på Fadime var på grund av relationen hon hade med en svensk kille. Awla (2012) menar att Fadimes val att ingå i en relation med en svensk kille inte var motivet till varför mordet förekom. Fadime hade kunnat bli mördad oavsett om killen hon valt var kurd eller svensk, muslim eller kristen. Kvinnor i en hederskultur drar inte skam över familjen genom att välja en kille med en annan etnicitet eller en annan religion än som sin egna. Det som anses vara tabu i en hederskultur är själva relationer överlag. Däremot skiljer sig detta från det Ouis (2009) skriver om muslimska kvinnor. Hon menar att muslimska kvinnor inte har en möjlighet till att välja en kille som inte är muslim, vilket innebär att han måste vara muslim om de ska inleda ett äktenskap. Hon skriver även att muslimska föräldrar inte tillåter deras barn att ingå i en kärleksrelation eftersom enligt dem förekommer sex i sådana relationer (s.356). Kriminalvårdens (2015) tidigare forskning om sexuella relationer innan äktenskap går även att tillägga här. De menar att familjefaderns heder påverkas av kvinnors sexuella beteende innan äktenskap (s.14). Det går att reflektera kring Awlas (2012) citat och Ouis (2009) tidskrift på olika sätt. Däremot sker det en skillnad mellan Awlas (2012) debatt och Ouis (2009) tidskrift eftersom enligt Ouis (2009) måste muslimska kvinnor gifta sig med en muslimsk man, medan Awla (2012) menar att det inte är så det fungerar. Det går även att reflektera kring Awlas (2012) citatet på olika sätt men det Awla (2012) tydligt vill framställa i sin debatt är att i en hederskultur har religion ingen betydelse, vilket innebär att i en hederskultur är det kvinnans handlingar som har en påverkan på familjens heder.

”De tusentals kvinnor som mördas i hederns namn i världen varje år dödas inte för att de har haft en affär med en svensk man.”, (Awla 2012)

Även genom detta citat skriver Awla (2012) i sin debattartikel att det inte är på grund av Fadimes svenske pojkvän som hon miste sitt liv och detta jämförs med andra hedersmord som sker i världen. Eftersom hedersmord sker i andra länder och inte enbart i Sverige går det inte att dra en slutsats om att mord i hederns namn enbart sker när kvinnor med en utländsk bakgrund går in i en kärleksrelation med svenska män. Det här citatet framställer dock innebörden av hedersmord som det tidigare citatet. Hedersmord utförs inte på grund av en kvinna ingått i en relation med män med en annan etnicitet.

”Efter - tv-dokumentären om Fadime hade fler fått upp ögonen för ett förtryck som pågick

i det tysta, av unga kvinnor men också pojkar som ville välja sina liv och val av partner.”
(Aftonbladet 2012)

Aftonbladet (2012) framställer Fadimes liv i ett förtryck där valet av partner inte var acceptabelt. Detta berörde även andra individer som lever i ett liknande förtryck som Fadime. Tv-dokumentären om Fadime där hon berättade om sitt förtryckta liv innan hon mördats gav fler individer mod till att våga välja sin partner själv. Detta påverkade även deras sätt att vilja leva sitt liv. Aftonbladet (2012) skriver även att det inte enbart är kvinnor som lever i en förtryckt kultur, även pojkar påverkas i en hederskultur och har ingen möjlighet till att välja sitt liv samt sin partner själv. Citatet visar att Aftonbladet (2012) menar att mordet på Fadime har påverkat andra individer som lever i det tysta förtrycket.

I en annan nyhetsartikel i det Svenska dagbladet (2014) skriver de om mordet på Fadime som ett fall där Sverige uppmärksammats om förtryck och tvång.

”I morgon är det exakt 12 år sedan hon mördades och ett blundande samhälle tvingades öppna ögonen. Mycket har hänt sedan dess. I går aviserade justitieministern flera skärpningar i form av lagstiftning mot äktenskapstvång.”, (Svenska dagbladet 2014)

Det svenska folket har idag uppmärksammats om förekomsten av hedersvåld efter mordet på Fadime. Efter mordet på Fadime valde Sverige att fastställa en lag mot äktenskapstvång. Nyhetsartikeln skriver att en ny lag mot äktenskapstvång förekommit efter mordet på Fadime, de skapar därför en framställning om att hon mördats eftersom hon tvingats till ett äktenskap hon inte velat ingå i. Två andra artiklar skrivna av Svt Nyheter (2017) och Göteborgs-Posten (2018) beskriver motivet till mordet på Fadime såhär:

”Den 21 januari 2002 sköts hon till döds av sin far för att han ansåg att hon dragit skam över familjen” (Svt Nyheter 2017)

”Det har gått 16 år sedan Fadime Sahindal mördades av sin far. Motivet var heder”
(Göteborgs-Posten 2018)

De menar att Fadime dragit skam över sin familj och detta påverkade familjens heder, vilket anses vara anledningen till varför mordet på Fadime förekom. För att återupprätta familjens heder behövde Fadime mördas. Även fast än Svt Nyheter (2017) väljer att inte skriva

begreppet heder i citatet finns det ingen skillnad på citatet från Svt Nyheter (2017) och Göteborgs-Posten (2018). Båda artiklarna framställer att motivet till mordet var att återupprätta familjens heder. Däremot väljer Göteborgs-Posten (2018) att skriva *”Motivet var heder”* medan Svt Nyheter (2017) inte använder sig av begreppet heder, vilket innebär att de framställer det genom att skriva hur hon blev mördad av sin pappa eftersom hon dragit skam över familjen. Aftonbladet (2003) och Svt Nyheter (2003) skriver i sina artiklar om motivet till mordet på Pela:

”Motivet ska ha varit att återupprätta familjens heder.”, (Aftonbladet 2003)

”Pela testade familjens gränser och ville bestämma själv över vilka hon skulle träffa, hur hon skulle klä sig och vem hon skulle gifta sig med.” (Svt Nyheter 2011)

Svt Nyheter (2011) artikel framställer att Pela inte hade rätt till att välja sin framtida make, eftersom hon testade familjens gränser och detta innebar att familjen valde hennes framtid. I artikeln skriver de även att Pela själv ville välja vem hon skulle gifta sig med. Ouis (2009) menar att muslimska ungdomar i Sverige inte har samma möjlighet som en svensk individ och har rätten till att välja själv vem de ska ingå i ett äktenskap med (s.353). Det går även att tillägga Grutzky och Åbergs (2013) intervju med en kurator på en skola i Malmö. Kuratorn berättar om hur elever på skolan försvinner under sitt sommarlov där de åker till sitt hemland och sedan återvänder tillbaka med en make (s.87). Dessa unga kvinnor blir alltså bortgifta under sitt besök i hemlandet.

Svt Nyheter (2011) skriver också att motivet till mordet på Pela var på grund av att hon själv ville bestämma över sitt liv. När Svt Nyheter (2011) skriver om hur Pela ville bestämma hur hon skulle klä sig, framställer de att Pela inte fick klä sig hur hon ville. ROK (1984) skriver att det finns förväntningar kvinnor behöver leva upp till för att bevara sin heder. I detta fall som i Svt Nyheter (2011) citat skriver ROK (1984) att kvinnor som befinner sig i en hederskultur inte får klä sig hur hon vill, hon får inte umgås med killar eller ha en pojkvän och arrangerad äktenskap kan förekomma (s.1). En kulturkrock förekommer när individer med en utländskbakgrund som lever i en hederskultur vill anpassa sig efter det svenska samhället. I Svt Nyheter (2011) citat framställer de att Pela ville leva ett vanligt liv och inte behöva följa de normer som anses finnas i en hederskultur. Aftonbladet (2003) skriver att

motivet till mordet på Pela var att återupprätta familjens heder. Aftonbladets (2003) artikel framställer genom detta citat att mordet på Pela förekom i hederns namn.

I en artikel skriven av AmnestyPress (2007) och Aftonbladet (2016) skriver även de motivet till mordet på Pela. De väljer dock att skriva såhär:

”19-åriga Pela Atroshi ville inte isoleras, utan leva samma liv som sina svenska kompisar. För detta straffades hon 1999 med ett skott i huvudet under ett besök i faderns hemstad i irakiska Kurdistan” (AmnestyPress, 2007)

”Hon sköts till döds framför ögonen på sin syster för att hon inte vilja följa sin familjs traditioner och normer” (Aftonbladet 2016)

AmnestyPress (2007) menar att motivet till mordet på Pela skedde eftersom hon valde att anpassa sig efter den svenska kulturen snarare än den kurdiska kulturen. Likaså skriver Aftonbladet (2016), vilket innebär att Pela inte ville följa de kurdiska normerna. Dessa två citat likaså de andra citaten om motivet till mordet på Pela framställer Pelas liv som begränsat. Pela fick inte umgås med sina vänner och hade inte rätt till att anpassa sig efter det svenska samhället. Hon fick inte klä sig hur hon ville och hon fick inte heller välja själv vem hon skulle ingå i ett äktenskap med. Enligt artiklarna var Pelas liv begränsad på grund av de kulturella normerna.

Dessa artiklar framställer motivet till mordet på olika sätt. I Fadimes fall framställer artiklarna motivet till mordet på fem olika sätt. Även motivet till mordet på Pela skrivs på två olika sätt. Artiklarna menar att Pela utsattes för hedersmord eftersom hon gick emot familjens normer och valde istället att anpassa sig efter den svenska kulturens normer samt på grund av familjens heder behövde återupprättas.

5.3 Hedersvåld

Medias framställning av våld har analyserats utifrån vem som utsätts för våldet och vem som utför brottet. En debattartikel allmänt om kvinnors behov av hjälp har analyserats. En nyhetsartikel om hur hedersmord framställs från Svt Nyheter (2005) kritiserar av tre andra

artiklar. Dessa artiklar skriver om fallen Pela och Fadime, men skriver även allmänt om hedersvåld.

”Hedersmord innebär mord på en kvinna, utfört av hennes far, bror, make eller annan manlig släkting, vanligtvis för att hon haft en påstådd eller verklig sexuell relation innan hon ingått äktenskap eller utanför äktenskapet.”, (Svt Nyheter 2005)

Svt Nyheter (2005) skriver tydligt i citatet ovan om vem som betraktas som offret och vilka gärningsmännen är. Camauër och Nohrstedt (2006) menar att det är vanligt av media att kränka män och pojkar med ett utländskursprung efter hedersmord förekommit (s.194). Enligt artikeln är det alltid kvinnor som utsätts för våld och det är enbart män som betraktas som gärningsmännen i ett hedersmord. Enligt BRÅ (2012) så är det vanligast att män begår handlingen, även om det inte alltid är enbart män (s.17). Artikeln skriver också att det vanligaste motivet till ett hedersmord är när kvinnor ingår i en sexuell relation med andra män innan hon ingår i ett äktenskap. Johansson (2005, s.127) skriver om hur kvinnor straffas eftersom familjen anser att de har ett oönskat beteende, vilket även framställs i citatet ovan. Eldén (2003) skriver i sin avhandling att kvinnor i en hederskultur som befinner sig i en sexuell relation innan äktenskap hotar familjens rykte och heder. Tidigare forskning och citatet menar att kvinnor mördas i hederns namn av en manlig släkting eller en familjemedlem eftersom kvinnan ingått i en sexuell relation innan äktenskap och detta betraktas som tabu i en hederskultur. I citatet skrivs det tydligt att hedersmord sker enbart av män och ingen kvinna. Citatet framställer till sina läsare att kvinnor inte har rätt till att uppfylla sina sexuella behov eftersom detta påverkar männens rykte och detta påpekar även Eldén (2003) i sin avhandling. Awla (2012) väljer dock att kritisera detta vilket visas i citatet nedan:

”I de miljöer där hedersmord förekommer behöver inte en kvinna ens inleda en kärleksrelation för att hon ska bli mördad. Minsta avvikelser från de kulturella normer som påbjuds kan leda till mord. Alla de som har dödats i hederns namn i Sverige hade inte haft förhållanden. Några har mördats på grund av att de har velat dra sig ur sitt äktenskap.”
(Awla 2012)

I Awlas (2012) citat skrivs det att en kvinna behöver alltså inte ha ingått i en sexuell relation innan ett äktenskap för att mördas som Svt Nyheter (2005) skriver i sin artikel. Det är alltså inte enbart på grund av kvinnors förbjudna sexuella relation innan äktenskap som hedersmord

förekommer. Kvinnor som allmänt går emot hederskulturens normer kan utsättas för ett hedersmord. Genom citatet nedan, som även nämnts tidigare i analysen, skriver de om hur Pela går emot sina kulturella normer:

”Pela testade familjens gränser och ville bestämma själv över vilka hon skulle träffa, hur hon skulle klä sig och vem hon skulle gifta sig med.” (Svt Nyheter 2011)

I det här citatet framställer artikeln att Pela själv ville bestämma hur hon skulle klä sig, träffa vem hon ville och val av partner, vilket hon egentligen inte fick av sin pappa. I det här citatet framställer nyhetsartikeln att Pela bryter mot sina kulturella normer om att hon väljer att klä sig hur hon vill men inte får göra. De skriver inte i sin artikel att Pela ingick i en sexuell relation innan äktenskap, vilket inte heller vara motivet till mordet på Pela. Svt Nyheter (2005) definition om varför hedersmord förekommer anses som en fel förklarad anledning till hedersmord jämfört med Awla (2012) och Svt Nyheter (2011) artiklar.

”Pela anklagas för att inte leva efter kurdiska värderingar.”, (Svt Nyheter 2011)

Detta citat är även ett tydligt exempel på att Svt Nyheter (2011) inte framställer mordet på Pela på grund av en sexuell relation. I citatet visas det tydligt att Pela mördats eftersom hon inte följde den kurdiska kulturens normer. Även Awla (2006) menar att hedersmord inte förekommer på grund av en sexuell relation, vilket han kritiserar i citatet nedan:

”Pela Atroshi mördades i hederns namn i juni 1999. Hennes pojkvän var inte svensk.”, (Awla 2006)

Enligt Awla (2006) och Svt Nyheter (2011) menar de att ett hedersmord inte enbart förekommer när kvinnor har en pojkvän och när det betraktas som en sexuell relation innan äktenskap. Anledning till förekomsten av hedersmord beror egentligen på vilken norm i en hederskultur individen bryter. Artiklarnas framställning av hedersmord visar att det egentligen inte finns en riktigt definition om mord i hederns namn. BRÅ (2012, s.6) och Socialstyrelsen (2013, s.11) skriver att det finns fakta om hedersrelaterat våld men ingen riktigt definition av fenomenet. Eftersom det inte finns en riktig definition av fenomenet är det lättare för journalister att framställa fenomenet hur de själva vill och läsarna påverkas av detta då de väljer att tro på vad de läser i nyhetsartiklar.

Kajsa Lindqvist (2006) arbetar inom kvinnors nätverk, stöd- och rådgivningsbyrå för våldsutsatta kvinnor. Hon skriver en debattartikel utifrån mordet på Fadime och menar att samhället måste ta ropan på hjälp av kvinnor på allvar, samt detta har publicerats på Göteborgs-Posten:

”Vi vill att samhället tar deras rop på hjälp på största allvar och lyssnar på vad de verkligen behöver. Om det inte görs, offras många unga kvinnors rätt att få bestämma över sina egna liv” (Lindqvist 2006)

Eftersom Lindqvist (2006) utgår ifrån att börja sin debattartikel om mordet på Fadime och att kvinnor behöver få den hjälp de behöver ifall de utsätts av kontroll. Citatet framställer att kvinnor ska få den hjälp de behöver för att inte utsättas för samma sak som Fadime.

Socialstyrelsen (2013) skriver i sin rapport att kvinnor som är utsatta för fara kan vända sig till socialtjänsten och få den hjälp de är i behov av. Kvinnor som utsätts allvarligt har rätten till att hamna på ett familjehem eller ett skyddat boende där familj och släkt inte har möjlighet till information om var denne befinner sig (s.43). Genom socialstyrelsens rapport vill dem förmedla ut till sina läsare att hjälp finns ifall det skulle behövas. Citatet ovan framställer däremot även att många kvinnors rop inte tas på största allvar, vilket behövs för att kvinnor inte ska utsättas för våld. Även ifall socialstyrelsen (2013) skriver om hur de finns tillhands ifall unga kvinnor utsätts för kontroll innebär inte detta att alla kvinnor får den hjälp de egentligen behöver, vilket som sagt framställs i Lindqvists (2006) debatt.

5.4 En fråga om kultur eller religion

”Religionens roll är omdiskuterad – mordet begås både av kristna och muslimer, men är vanligast på landsbygden i muslimska länder.”, (Svt Nyheter 2005)

I denna artikeln framställer de att det finns ett samband mellan religion och hedersmord. Däremot skriver de att hedersmord även förekommer i kristna samhällen och inte enbart i muslimska vilket många kan tro även fast det är vanligare med hedersmord i muslimska länder. Detta väljer dock Awla (2012) att kritisera i sin debatt:

”Hedersmord förekom i Mellanöstern före islams födelse.”, (Awla 2012)

Enligt citatet ovan från Awlas (2012) debattartikel i Göteborgs-Posten (2012) menar han att hedersmord inte sker på grund av religiösa skäl. Även om hedersmord förekom innan islam innebär det inte att det inte sker inom religionen och behöver inte likaså vara den huvudsakliga orsaken till att hedersmord förekommer. Awla (2012) skriver att enligt en tidigare artikel skriven av DN, är Fadime inte ens muslim, vilket visas i citatet nedan:

”De har varit i den trakt i Turkiet där familjen Sahindal har sitt ursprung och intervjuat människor. De kom fram till att familjen inte är muslimer. Fadimes storasyster Fidan har offentligt sagt att de är aleviter, inte muslimer. Några dagar efter mordet på Fadime trädde hennes svåger fram i DN (27/01-02) och sa: ”Vi är inte muslimer. Vi utövar en urgammal tro, ett slags naturreligion”.”, (Awla 2012)

Fadime är alltså inte muslim och mordet har inte förekommit på grund av religiösa skäl enligt Awlas (2012) debattartikel. Som tidigare nämnt så skrev Svt Nyheter (2011) att Pela anklagades för att inte leva efter kurdiska värderingar. Mord i hederns namn sker inte inom en viss religion enligt Awla (2012) och Svt Nyheter (2011) framställning av hedersmord. Enligt Svt Nyheter (2011) förekom mordet på Pela på grund av kulturella värderingar snarare än religiösa skäl. Awla (2012) framställer att gärningsmännen i ett hedersmord inte enbart är muslimer, vilket även visats sig i Fadimes fall. Det går med artiklarnas framställning, finna likheter med Johanssons (2005) tidigare forskning om hedersmord. Johansson (2005) menar att hedersmord inte finns i religioner eftersom ingen religion talar om hedersmord (s.127). Stockholm stad (2009) menar även de att förtrycket i en hederskultur inte påverkas av religion (s.26). Detta innebär att ifall en kvinna utsätts för ett hedersmord och ”råkar” ha sitt ursprung från ett muslimskt land innebär det inte att det är på grund av religionen hon mördats. Som exempelvis i Pelas fall där hon mördats i ett land där majoriteten är muslimer, Kurdistan, blev hon ändå mördad eftersom hon valde att inte följa de kurdiska normerna, hon blev mördad på grund av kultur och inte religion.

Enligt dessa artiklars framställning av hedersmord förekommer hedersmord i kultur men likaså i religion. Svt Nyheter (2005) som allmänt skriver om hedersmord, menar att mord i hederns namn förekommer i religion. Som även Camauër och Nohrstedt (2006) skriver menar de att det är vanligt att framställning av hedersmord kopplas till religion (s.193).

Nyhetsartiklar om Pela och Fadimes fall, skriver motivet till mordet utifrån kulturella värderingar snarare än religiösa. Det kan vara viktigt att det svenska folket får möjlighet till

att läsa Awlas (2012) debatt eftersom medier har en möjlighet till att framställa hedersmord inom en specifik religion och i Awlas (2012) debatt framställs det som att det inte sker inom islam. Awla (2012) skriver att Fadime mördats av sin familj men varken hon eller hennes familj var muslimer, de är alawiter.

6. Avslutande diskussion

Min uppsats utgår ifrån en kvalitativ studie i form av en innehållsanalys av nyhets- och debattartiklar. Det hade inte vart möjligt att besvara min frågeställning av medias framställning med en annan metod. Det empiriska materialet jag använder i min studie har bidragit till att jag fått en djupare förståelse av medias framställning av fallen Pela och Fadime. Det empiriska materialet påverkar resultatet, hade jag valt ett annat empiriskt material, exempelvis dokumentärer istället för nyhetsartiklar hade jag möjligtvis fått ett annat resultat.

Syftet med studien är att undersöka medias framställning av mordet på Pela och Fadime. I analysen framställer nyhetsartiklar fallen lika men samtidigt olika. I detta avsnitt förkommer en diskussion om hur och vad nyhetsartiklar som används i denna studie framställer fallen Pela och Fadime.

6.1 Nyhetsartiklarnas framställning av fallen Pela och Fadime

Efter att jag analyserat artiklarna och analyserat citat med tidigare forskning/teorier insåg jag att medias framställning av fallen kopplas väldigt mycket samt ofta till männens kontroll av kvinnors sexualitet. Det var dock fler kopplingar om kontroll av kvinnors sexualitet vid Fadimes fall eftersom artiklarna skriver ofta om hennes relation till hennes svenske pojkvän. Genom detta framställer media att ett av motiven till mordet på Fadime var på grund av att hennes pappa inte har kunnat kontrollera hennes sexualitet. Även om det var vanligare att koppla medias framställning av Fadimes fall till kvinnors sexualitet i en hederskultur innebär inte detta att Pela inte utsattes för hedersmord på grund av att hennes pappa inte kunnat kontrollera hennes sexualitet. Det var som sagt vanligare att tolka medias framställning av Fadimes fall till sexualitet än vad det var med Pelas fall, som snarare framställdes som brist på att följa de kurdiska normerna. Det är enbart vid analys av citaten som detta framställts. I nyhetsartiklarna framställer de att det förekommit en manlig dominans över Pela och Fadime.

De befann sig i en position där de var maktlösa medan männen bar på makten gentemot dem. De framställer att makten gentemot dessa kvinnor skapade begränsningar i deras vardagsliv. Utifrån nyhetsartiklarnas framställning av motivet till mordet på Fadime, har mordet skrivits på fem olika sätt av sju olika nyhetsartiklar. Nyhetsartiklar som jag har analyserat om hur motivet till mordet på Fadime framställs har även Strand Runsten (2006) skrivit i ett av sina huvudteman, vilket är att media väljer att skriva om andra omständigheter än vad som egentligen hände henne (s.199). Artiklarna framställer att Fadime mördats på grund av en kärleksrelation med en svensk kille, vilket två artiklar har skrivit. Hon mördades i hederns namn, vilket två artiklar framställer. Hon har velat göra egna val i livet, hon drog skam över familjen, hon har mördats på grund av äktenskapstvång och anledningen till mordet är inte på grund av en svensk kille, det är relationen överhuvudtaget. I Strand Runstens (2006) andra huvudtema skriver hon om hur media väljer att inte skriva om de individer som är involverade i mordet på Fadime (s.199). Det är väldigt sällan artiklarna skriver om männen som är involverade i mordet på Pela och Fadime. De skriver i sina artiklar om vem som begått brottet men det är mer fokus på själva anledningen till varför de mördats. Artiklarnas framställning om varför hedersvåld förekommer är eftersom kvinnor ingått i en sexuell relation innan äktenskap, samtidigt som de framställer att kvinnor inte enbart mördas då de ingått i en kärleksrelation med en svensk kille. Artiklarna framställer även att hedersvåld förekommer när kvinnor bryter mot kulturens normer som i Pelas fall. Enbart en av artiklarna som analyserats skriver att hedersmord förekommer i religiösa länder, både kristna och muslimska. Eftersom enbart en artikel framställer hedersmord på grund av religiösa skäl, framställer två andra artiklar att mordet sker på grund av kulturella normer. Strand Runsten (2006) skriver i sitt tredje huvudtema, *"När mordet tillskrivs kurdisk kultur polariseras det mot svensk kultur så att fokus läggs på skillnader mellan dessa"* (s.199). När media väljer att skriva om den kurdiska kulturen och hur kvinnor påverkas ifall de bryter mot normerna framställer de till sina läsare att dessa kvinnor inte lever som en svensk kvinna. När media skriver i sina artiklar att Pela mördats på grund av att hon själv ville välja sina kläder, framställs det som att i den kurdiska kulturen får kvinnor inte välja kläder själva som en svensk kvinna i den svenska kulturen har möjligheten till. Det sker en omedveten motsats på hur det är att leva i en kurdisk kultur jämfört med en svensk kultur. Även om journalisten väljer att inte skriva detta med egna ord framställer denne det ändå och läsaren skiljer mellan den kurdiska och den svenska kulturen. Det finns både likheter och skillnader om hur nyhetsartiklarna framställer fallen Pela och Fadime. Individer får sin kunskap av dessa två fall genom medias framställning. Alla artiklar har information om hur och varför mordet förekommit, men de väljer att inte

framställa informationen lika. Däremot har inte alla samma information om varför mordet på Pela och Fadime förekom. De har en viss information om fallen, men väljer sedan att spekulera kring fallen själva. Alla nyhetsartiklar väljer att fokusera på något specifikt som ingen annan artikel lägger sin fokus på. Vissa artiklar skriver mer detaljerad om hur morden förekom medan de andra artiklarna skrev mer detaljerat om motivet till mordet. I debattartiklar förekommer det argument som tyder på att den som skriver debatten antingen är mot eller för ämnet den debatterar om. I detta fall är debattartikeln i denna studien mot medias framställning av mordet på Fadime. Det finns alltså en skillnad på hur nyhet- och debattartiklar skrivs. I en debattartikel framkommer det egna åsikter medan en nyhetsartikel baseras på fakta och spekulationer.

När media väljer att skriva om ett sådant fenomen som kan betraktas som känsligt är det väldigt viktigt att använda sig av rätt ord, fakta och inte spekulera kring fallen på sitt egna sätt. Det kan vara väldigt bra för journalister och andra individer att skapa kunskap allmänt om en hederskultur samt hedersvåld innan de väljer att skriva om ett sådant känsligt fenomen.

6.2 Förslag till vidare forskning

Mitt förslag till vidare forskning är att göra fler jämförelse på hur olika artiklar framställer fallen Pela och Fadime. Jag använde mig av 15 artiklar, vilket alla framställde morden på olika sätt. Det hade även varit intressant att se hur nyhetsartiklar framställer de andra hedersmorden som förekommit i Sverige. Vid förslag av annan media och deras framställning av fallen Pela och Fadime samt allmänt om hedersvåld, är dokumentärer relevanta att studera. En intervju med en journalist hade möjligtvis även varit intressant att studera eftersom deras perspektiv hade framställts annorlunda i en intervju snarare i en artikel.

7. Referenslista

- Andersson, B, U. (2007-06-28) Minnet av Pela lever. AmnestyPress.
- Awla, R. (2012-01-20) Sluta förklara Fadimes död på fel sätt. Göteborgs-Posten.
- Awla, R. (2006-02-19) Ni förstår inte hedersmord. *Rasool Awla: Kvinnornas "brott" handlar inte om att ha svensk pojkvän*. Aftonbladet.
- Bell, J. Waters, S. (2016) *Introduktion till forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Björk, E. (2018-01-21) Så hyllas Fadimes kamp mot hedersförtryck. Göteborgs-Posten.
- Bock, L. (2012-06-21) Tolv år sedan Pela sköts till döds. Svt Nyheter.
- Brottsförebyggande rådet (2012) Polisens utredningar av hedersrelaterat våld. Västerås: Information och förlag.
- Bryman, A. (2002) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.
- Bryman, A. (2018) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber AB.
- Camauër, L. Nohrstedt, S, A. (2006) *Mediernas vi och dom. Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*. Stockholm: Edita Sverige AB
- Eldén, Å. (2003) *Heder på liv och död. Våldsamma berättelser om rykten, oskuld och heder*. Uppsala: Uppsala universitet.
- Grutzky, E. Åberg, L. (2013) *Heder och samvete: En bok om hederskultur i Sverige*. Finland: Fri Tanke förlag.
- Hussein, J. (2017) *Heder och hedersvåld: Berättelser, fakta, fördomar*. Göteborg: Bokförlaget korpen.
- Hedlund, C. (2016-01-20) Hård kritik mot att Pelas mördare släpps fri. Aftonbladet.
- Johansson, K. (Red.) (2005) *Hedersmord: Tusen år av hederskulturer*. Lagbringbiblioteket: Historiska media.
- Johansson, P. Håård, L. (2003-10-12) "Jag sköt min dotter". *Pelas pappa talar ut i Aftonbladet: - Jag var tvungen att döda henne*.
- Kriminalvården (2015) *Hedersrelaterat våld och förtryck. Forskning och utvärdering inom Kriminalvården*. Norrköping: Kriminalvården.

Lindqvist, K. (2006-01-19) Samhället måste ta ropen om hjälp på allvar. Göteborgs-Posten.

Länsstyrelsen Östergötlands (2014-2017) Samtal till den nationella stödtelefonen.
Östergötland: Nationella Kompetensteam.

Ouis, P. (2009) Den verkliga kulturkonflikten?: *Islamisk sexualmoralisk i liberala Sverige*.
Socialvetenskaplig tidskrift. (s.350-368)

Socialstyrelsen. (2013) Vänd dem inte ryggen: utbildningsmaterial om hedersrelaterat våld
och förtryck. Stockholm: Socialstyrelsen.

Svt Nyheter (2005-09-15) Hedersmord. *En fråga om makt*.

Svt Nyheter (2017-01-19) Hedersvåldet fortfarande ett problem.

Rayman, S. (2014-01-20) Värdigt hedrande av Fadimes minne. Svenska dagbladet.

Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (1984) Hedersrelaterat våld.
Stockholm.

Röstlund, L. (2014-01-19) 12 år sedan mordet på Fadime Sahindal. Aftonbladet.

Weigl, K. (2012-01-21) Mördades – *för att hon valde sitt liv*. Aftonbladet.

Weigl, K. (2017-01-21) Sverige förändrades efter hedersmordet på Fadime. Aftonbladet.

Zachariasson, H. (2017-01-18) Fadimes kamp mot sin frihet. Svt Nyheter.

Älgamo Åhré, K. (2009) Hedersrelaterat förtryck och våld i stockholmstad: Rapport.